

Careul de ași al liderului G.M.R.

Colonel dr. Costinel PETRACHE:

STATUL MAJOR GENERAL EDITEAZĂ CEA MAI VECHE REVISTĂ DIN ȚARĂ

UN PARIU CĂȘTIGAT

■ Domnule colonel, cu ani în urmă, ați preluat din rafturile bibliotecii o broșură prăfuită, răsfoită de cititori plicticiți de previzibilitatea publicației. Azi, revista *Gândirea Militară Românească* este apreciată în țară și peste hotare, inclusiv la Cartierul General al NATO din Bruxelles. Transformarea în bine a periodicului pe care îl conduceți a fost un pariu personal?

– Pot spune că a fost și un pariu, un pariu jucat pe două planuri, pe două fronturi, dar pe o singură carte: un pariu cu mine însumi, celălalt cu realitatea, cu sistemul, de fapt cu nepăsarea lui cronică față de publicația pe care o edita, cu mucozitățile convulsive ale adversităților interne, nu întotdeauna centrate pe construcție. Spuneam, pe o singură carte. Da, sfidând orice risc, dar și orice privilegiu, am avut o singură țintă, un singur obiectiv: o revistă cu care șeful instituției să poată ieși oriunde în lume. Ei bine, pariu acesta a însemnat, dincolo de toate și mai presus de orice, din păcate, o ruinătoare și nefirească luptă cu însăși instituția căreia îi aparținea, spre a o conștientiza și a-i senzibiliza orgoliul unei paternități rare: editează, într-o apariție întreruptă doar de sincopale istorii, cea mai veche revistă din țară și printre cele mai vechi reviste din lume, atribuite construcției militare. Acesta a fost pariu! Dacă l-am câștigat? Pot afirma acest lucru doar peste vreun veac, dacă de acolo, de departe, voi afla că Revista *Gândirea Militară Românească*, sau cum îi va fi spunând atunci, respiră.

ÎN FOND, CE ESTE ELITA?

■ Băieți neduși la biserică, oameni care nu au frică de Dumnezeu au privit cu cinism ideea dumneavoastră de a promova *elita militară națională*. Oare ce anume i-a deranjat?

– Da, au fost unele probleme. Mai întâi, a deranjat afirmarea deschisă, dar prudentă, a termenului, apoi conceptualizarea operațională a sintagmei – *elita militară națională*, și, nu în cele din urmă, incertitudinea apartenenței la ceea ce presupune în fapt

condiția ca atare a unei asemenea reprezentări. Într-un fel, fiecare dintre temeri avea justificarea sa. Am realizat că desprinderea din gregaritatea socială a existenței noastre totalitare este peste măsură de anevoioasă, difuză în așteptări, incertă în ajungeri și deusolată în convingeri. Or, elita nu poate fi impusă și nici definită prin ordine, norme, grade și funcții; ci prin pionierat, altitudine, libertate, personalitate, responsabilitate transpersonală. Elita este definită și „aleasă” istoric de vremuri și, nicidecum, de toane, poftă și orgolii. În fond, ce este elita? Este, putem spune, conștiința înalt înțelegătoare și înaintemergătoare a unei colectivități. Or, nu putem da cu toții de-a valma, doar pentru că avem grade și funcții, în corpul elitei. Ca editor, am încercat o despărțire a apelor, m-am străduit să impun emblematicitate factuală ale istoriei trăite și să dau dreptul personalizării să se regăsească de sine stătător pe intinsul zilei de mâine.

NU UIT DE UNDE AM PLECAT...

■ Privind înapoi, nu cu mânie, ci cu seninătate, ce credeți că ați reușit în perioada exercitării mandatului de editor diplomat al revistei Statului Major General?

– Orice s-ar fi întâmplat, nu pot privi nici măcar cu un strop de mânie anii cei mai frumoși ai carierei mele. Au fost sefi care m-au iubit și m-au ajutat; aceștia m-au făcut mai bun și, „îmbătrânind”, mai înțelept. Au fost, însă, și sefi care, neînțelegând ce se întâmplă dincolo de vârful pantofilor pe care îi poartă, mi-au oferit ostilități dintre cele mai severe. Aceștia m-au făcut mai puternic. Pe toți îi iubesc deopotrivă. Ce am reușit? Păi, eu zic că am reușit să nu uit de unde am plecat ca om și ca militar și, mai cu seamă, să nu uit nicio clipă că realizările sunt în egală măsură produsul unei echipe pe care am clădit-o greu; să deschid revista spre toate orizonturile gândirii și ființării militare; să nu mă împac nici în ruptul capului cu ideea că mă pot învinde cei care trândăvesc în efemer și, cum adesea îmi place să spun, am reușit să fiu eu însumi prin mine însumi și, niciodată, „eu însumi” prin alții. A, am mai reușit ceva, să nu cer niciodată, nimănui,

nimic pentru mine, deși puteam să îmi îngădui să mă consider măcar egalul celor care clamau cu emfază că au descoperit acordul de jos dintre subiectele și predicătele transformării. Dar n-am făcut-o și nu regret.

AȘ EVITA TRĂDĂRIILE...

■ Dacă ar fi să o luați acum de la capăt, ce anume ați evita și la ce ați renunța?

– Ce aș evita? Aș evita prostia dominată de incurabile pretenții tutelare; aș evita loialitățile de circumstanță și spiritele construite din zorzonele, infatuare și declin; aș evita ipocrizia din spatele catedrei, dar și a celor aflați în banca-n care stau; aș evita trădările celor cărora le-am dăruit lealitatea absolută a puținței mele de om; aș evita să îmi mai pun suflul în palmele celor care nu știu dacă răd sau rânjesc. Bunăoară, vedeți?, aș evita, aș încerca să evit ceea ce nu poate fi evitat. Toate acestea, din păcate, le... evităm doar după ce le... depășim. La ce aș renunța? Mi-e greu să spun așa, dintr-o dată, la ce aș renunța... Dacă ar fi posibil, aș renunța la a crede ceea ce am învățat în cea dintâi zi a vieții mele. Atunci oamenii îmi păreau cu toții mai buni decât mine.

MAI ÎNTÂI A FOST CUVÂNTUL PRESEI MILITARE

■ Place sau nu, colonelul dr. Costinel Petrance a creat o *Instituție admirată de marea mută a cititorilor constanți, râvnită de cei care ar fi subordonat-o doar pentru a justifica o dorită... instelare, negată de cei ce nu au fost în stare decât să își ponegrească semenii. Apropos, mai are nevoie Armata României de o presă militară diversă și de calitate?*

– Este precum am întreba: „Oameni buni mai aveți nevoie de aer, mai aveți nevoie de apă?” Întrebarea și, implicit, răspunsul vin într-un moment pe care îl calific, cu o prudentă atenție elaborată, ca fiind critic, mai mult decât critic. Din '90 încoace noi, jurnaliștii militari, noi cei care clădim cel mai bine înțelegeri din cuvinte aflate la îndemâna oricui am trăit neincetat cu teama afectării structurale. Ori de câte ori este

fluturat drapelul restructurării, știm că trebuie să ne protejăm atent existența. Uite, am aflat deunăzi că s-a luat în discuție azvărlirea GMR în curtea unei structuri care împacă pe toată lumea! Ca și cum n-aș exista, n-am fost întrebant nicicum. Noroc că îmi place mersul pe jos și, vrând-nevrând, aflu că suntem în stare să facem ceea ce tovarășii dictatorii nu și-au permis în niciun fel. Este grav, deoarece astfel de decizii vin din partea celor care, într-un fel sau altul, sunt datori presei. Este și vina noastră, trebuia să le arătăm forța presei nu doar cocoșându-i și emblematicizându-le virtuțile, ci și trăgându-i delicat de mână atunci când ieșeau în decor. Or, nu prea am făcut-o. Știu, am simțit asta, sefii vor o presă militară comandată, triumfalistă, plată, langu-roasă, care să aplaude permanent, care să coboare critic numai asupra gradelor inferioare și a treburilor cu semnificații nepatologice. Ii este, în sens profesional, teamă vreunui șef de vreun jurnalist militar? Nu, și nu este bine! În afara și fără de cuvântul cultivat și întreținut de presă și instituțiile editoriale, Armata ar fi o instituție supraviețuindă, steapă, cu o istorie împăiată. Să nu uităm că, frumoasă transparenere biblică, *mai întâi a fost cuvântul presei militare, apoi instituția militară națională!* Întâmplător? Nicidecum și, repet, să nu uităm asta! De ce starea asta de incertitudine, de bătăieală continuă, de fals și provizoriu? Păi, te și miri cine emite opinii în chestiunile legate de soarta editată a cuvântului scris... Din experiența mea, la GMR, Armata României are personalități capabile să judece la rece valoarea tipăriturilor în instituția militară. Oamenii cu studii, cursuri peste hotare, experiențe în comunitatea euroatlantică, verticalitate profesională, vizibilitate publică și curajul de a pune punctul pe I, fără a înclina coloana vertebrală ca alții...

O STIMULARE NECESARĂ

■ Cum și de ce a apărut inițiativa instituirii premiilor revistei GMR?

– Imediat după '89, în tirul oportunist al recuzării au intrat și teoreticienii militari, unii de mare

valoare intelectuală și aleasă conduită morală. Li se imputau inevitabilele raportări bibliografice la „opera” dictatorului, de parcă ar fi fost singurii care au făcut-o. Trebuia stimulată apariția unei noi generații de trudituri pe frontul de teze, idei și concepte al reconstrucției militare. Ne-am asumat, prin instituția premiilor, o parte a acestei responsabilități. Din păcate, sistemul nu a mers mai departe!

PROLIFERAREA COAUTORILOR DE MESERIE...

■ Ce așteptări a generat în timp selecția anuală a celor mai bune cărți cu tematică militară? Dar deziluzii?...

– Așteptările au fost centrate pe delimitarea spațiului de generare și regenerare a creativității conceptuale și, implicit, pe identificarea și afirmarea pleiadei de potențiali trudituri într-ale ideilor de care înțelegerea transformării avea și are atâtea nevoie, dezi-derat împlinit doar în parte. Deziluzii? Ohoh! Parcă ar fi o competiție a scrierii de cărți, o întrecere căreia îi lipsește linia de sosire. Se copiază fără rușine; se repetă, de la o lucrare la alta, precum într-un obositor exercițiu de logopedie editorială; multe cărți, tot atâtea titluri, un singur autor, o singură problemă(!); proliferarea coautorilor de meserie... Mă opresc aici.

NU COINCIDENTĂ, CI CONFIRMARE!

■ Ați avut mână... bună. Oamenii onorați cu premiile GMR au fost, ulterior, promovați în funcții. A fost o simplă coincidență sau confirmarea unei evoluții profesionale semnalate și de cei ce au efectuat jurizarea cărților propuse în competiția pentru premiile disputate?

– Coincidența este măsura tuturor oportunităților care stau în puterea clipei, a momentului; confirmarea este consecința unor așteptări întreținute laborios de trudă, neliniște, nesomn și dăruire. Laureții premiilor noastre au confirmat!

CHEIA INCISIVITĂȚII

– Sunteți un jurnalist militar incomod. Unii vă reproșează incisivitatea. Alții se recunosc în rândurile gândurile acide, inserate în *Observatorul militar*. Nu puțin se plâng de stilul aparent încifrat al editorialelor – deseori fulminante. De fapt, care-i problema?...

– Chiar, care-i problema? Îmi place neșus să acord cuvintelor toată libertatea de care sunt în stare, îmi place să aud cuvintele cum cântă! Stil încifrat? Pentru cei care își plimbă viața la cărma câtorva sute de cuvinte, da, pare încifrat. Dar, hai, să vă fac o mărturisire, o destăinuire, există și o incifrare de-adevăratelea. Combinând o trănăie a minții cu un cunoscut procedeu literar, am încifrat astfel, dincolo de fapte, numele unor personaje reale, oameni de lângă noi, care poartă și răspunderea neîmplinirilor pe care nu vor să le vadă. Într-o bună zi, nu prea departe, voi oferi cititorilor *cheia*. E simplă! În privința incisivității, să nu vă surprindă, sunt, totuși, destul de reținut. Pentru că, procedural, incisivitatea jurnalistică trebuie să fie nemijlocit proporțională cu realitatea vizată. Or, lucrurile nu prea stau așa. Anumite aspecte ale realității mă obligă la mai mult și... pot mai mult!

FRUMOSUL PRIVILEGIU

■ Peste câteva luni o să puneți uniformă în cui. Cu ce (re)sentimente?

– Resentimente, nu, în niciun caz! În ceea ce mă privește, oricare ar fi fost cauzele, morala efectelor dezvoltă exclusiv sensuri pozitive, motivații constructive. Dacă ar fi fost altfel, ar fi fost captivul oleginos al satisfacțiilor estetice sau, cine știe?, mai rău. Important este că, jur pe iarbă strivită de sărutul descult dat în alergare pământului, nimic nu poate fi mai frumos într-o carieră militară decât să ajungi să slujești, indiferent de grad și funcție, Statul Major General! Iar eu, Costinel Petrance, am trăit acest privilegiu!

1999
Premiul *“General de divizie Ștefan Fălcoianu”*
General de divizie (r) dr. Valentin ARSENI
Premiul *“General de brigadă Constantin Hirjeu”*
General de divizie (r) dr. Costache CODRESCU
Premiul *“Mareșal Alexandru Averescu”*
General de corp de armată (r) Vasile BĂRBOI
Premiul *“General de corp de armată Ioan Sichițiu”*
Colonel dr. Constantin ONIȘOR
Premiul *“Locotenent-colonel Mircea Tomescu”*
Colonel (r) dr. Nicolae CIOBANU

2000
Premiul *“General de divizie Ștefan Fălcoianu”*
General de corp de armată dr. Constantin DEGERATU
Colonel Floarea ȘERBAN
Maior Adrian ȘUȘU
Maior Constantin ZANFIR
Premiul *“General de brigadă Constantin Hirjeu”*
Locotenent-colonel dr. Constantin HLIHOR
Premiul *“Mareșal Alexandru Averescu”*
Colonel dr. Alesandru DUȚU
Colonel (r) dr. Leonida LOGHIN
Florica DOBRE
Premiul *“General de corp de armată Ioan Sichițiu”*
General de divizie dr. Eugen BĂDĂLAN

Premiul *“Mareșal Alexandru Averescu”*
Asociația Națională a Veteranilor de Război
Premiul *“General de corp de armată Ioan Sichițiu”*
General de flotilă aeriană dr. Mihail ORZEATĂ
Premiul *“Locotenent-colonel Mircea Tomescu”*
Locotenent-colonel dr. Ionel CIOBANU

2004
Premiul *“General de divizie Ștefan Fălcoianu”*
General de brigadă dr. Cristea DUMITRU
Colonel (r) dr. Gruia TIMOFTE
Premiul *“General de brigadă Constantin Hirjeu”*
Căpitan dr. Florin ȘPERLEA
Premiul *“Mareșal Alexandru Averescu”*
General-locotenent dr. Eugen BĂDĂLAN
General-locotenent (r) dr. Valentin ARSENI
General de brigadă (r) dr. Dumitru ALEXIU
Premiul *“General de corp de armată Ioan Sichițiu”*
General de brigadă dr. Gheorghe NICOLAESCU
Premiul *“Locotenent-colonel Mircea Tomescu”*
Colonel dr. Alexandru OȘCA

2005
Premiul *“General de divizie Ștefan Fălcoianu”*
General de brigadă dr. Viorel BUTA
Locotenent-colonel dr. ing. Gelu ALEXANDRESCU

Maior dr. Daniel DUMITRU
Premiul *“General de brigadă Constantin Hirjeu”*
Colonel medic dr. Marian MACRI
Colonel (r) medic dr. Constantin RĂDUICĂ
Dr. Adriana HRISTEA

LAUREAȚII PREMIILOR NAȚIONALE ALE REVISTEI GÂNDIREA MILITARĂ ROMÂNEASCĂ

Premiul *“Locotenent-colonel Mircea Tomescu”*
General de divizie (r) dr. Gheorghe ARĂDĂVOAICE

2001
Premiul *“General de divizie Ștefan Fălcoianu”*
General de corp de armată dr. Eugen BĂDĂLAN
Colonel ing. Mihail PĂRVU
Colonel Emil ROMAN
Premiul *“General de brigadă Constantin Hirjeu”*
Colonel dr. Ion GIURCĂ
Premiul *“Mareșal Alexandru Averescu”*
General de corp de armată dr. Nicolae PĂȘTINICĂ
General de divizie dr. Dumitru ANTOHI
Colonel Ion CĂLIN
Premiul *“General de corp de armată Ioan Sichițiu”*
Colonel (r) Constantin MONAC
Colonel (r) Constantin SAVA
Premiul *“Locotenent-colonel Mircea Tomescu”*
Viceamiral (r) Costache IORDACHE

2002
Premiul *“General de divizie Ștefan Fălcoianu”*
General de divizie (r) Eugen TEODORESCU
General de brigadă dr. Visarion NEAGOE
Locotenent-colonel dr. Ioan MUNTEANU
Premiul *“General de brigadă Constantin Hirjeu”*
General-locotenent dr. Eugen BĂDĂLAN
Premiul *“Mareșal Alexandru Averescu”*
Secția de Știință Militară a Academiei Oamenilor de Știință din România
Premiul *“General de corp de armată Ioan Sichițiu”*
Comandor dr. Florian RĂPAN
Premiul *“Locotenent-colonel Mircea Tomescu”*
General-maior (r) dr. Gheorghe ARĂDĂVOAICE

2003
Premiul *“General de divizie Ștefan Fălcoianu”*
Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială “General dr. aviator Victor Anastasiu”
Premiul *“General de brigadă Constantin Hirjeu”*
Locotenent-colonel Călin HENTEAE

Dr. Mirela ANGHEL

Dr. Ionel HUTĂNU

Premiul *“Mareșal Alexandru Averescu”*

Dr. Alexandru-Radu TIMOFTE

Premiul *“General de corp de armată Ioan Sichițiu”*

General dr. Mircea MUREȘAN

General de brigadă (r) dr. Gheorghe VĂDUVA

Premiul *“Locotenent-colonel Mircea Tomescu”*

Colonel dr. Virgil BĂLĂCEANU

2006

Premiul *“General de divizie Ștefan Fălcoianu”*

General de brigadă medic dr. Ioan SÎRBU

Premiul *“General de brigadă Constantin Hirjeu”*

Dr. Luiza KRAFT

Premiul *“Mareșal Alexandru Averescu”*

Viceamiral dr. Gheorghe MARIN

Premiul *“General de corp de armată Ioan Sichițiu”*

General-maior dr. Cristea DUMITRU

Premiul *“Locotenent-colonel Mircea Tomescu”*

Anatol LEȘCU

2007

Premiul *“General de divizie Ștefan Fălcoianu”*

Ion CÎNDEA

Premiul *“General de brigadă Constantin Hirjeu”*

Colonel dr. Mircea COSMA

Premiul *“Mareșal Alexandru Averescu”*

General-maior dr. Teodor FRUNZETI

Premiul *“General de corp de armată Ioan Sichițiu”*

Colonel dr. Gheorghe UDEANU

Premiul *“Locotenent-colonel Mircea Tomescu”*

Comandor dr. Traian ANASTASIEI